

Høringsnotat

**Forslag til endringer i forskrift 17. november 2022 nr. 1978 om pengespill
(pengespillforskriften) – endringer i rutiner for utbetaling av overskudd, retting
av inkurier mv.**

Høringsfrist: 25. august 2023

1. Innledning

Kultur- og likestillingsdepartementet sender med dette på høring forslag til enkelte endringer i forskrift om pengespill (pengespillforskriften). Endringsforslagene er begrenset til mindre justeringer.

Ny pengespillforskrift trådte i kraft 1. januar 2023. I ettertid har det vist seg at enkelte frister for utsatt ikrafttredelse ikke lar seg overholde, samt at forskriften inneholder enkelte inkurier, som her foreslås rettet opp. Videre foreslås det å endre prosedyrene for utbetaling av organisasjonenes andel av overskuddet fra bingo slik at dette utbetales direkte til organisasjonene det gjelder, uten å gå via Lotteritilsynet som mellomledd. Av klarhetshensyn foreslås det i tillegg å innta enkelte språklige presiseringer, uten at dette er ment å medføre materielle endringer.

2. Endringene som foreslås gjennomført

2.1 Forhåndsgodkjenning av ikke-fortjenestebaserte organisasjoner før de kan få tillatelse til å tilby og motta overskudd fra pengespill

Av § 38 fremgår det at «en ikke-fortjenestebasert organisasjon kan etter søknad godkjennes for å kunne søke om å tilby pengespill etter kapittel 8 til 12 (...)». Kapittel 12 gjelder imidlertid for lokalradio- og lokalfjernsynsstasjoner, som ikke regnes som ikke-fortjenestebaserte organisasjoner, men som kringastere etter § 39. Det skyldes således en inkurie at bestemmelsen også viser til kapittel 12. Første ledd foreslås derfor endret til at en ikke-fortjenestebasert organisasjon kan søke om å tilby pengespill etter kapittel 8 til 11.

2.2 Regnskaps- og revisjonsplikt

Det følger av gjeldende § 42 at det kun er forhåndsgodkjente organisasjoner som er forhåndsgodkjent etter § 38, som skal føre regnskap og sende regnskapsopplysninger til Lotteritilsynet. Av høringsnotatet framgikk det imidlertid at også kringkastere som er forhåndsgodkjent etter § 39 var omfattet av plikten, i tråd med det som var rettstilstanden tidligere. Ved en inkurie framgikk dette imidlertid ikke av ordlyden i § 42. Dette foreslås derfor rettet opp, slik at det fremgår av § 42 første ledd at «[e]n organisasjon som er forhåndsgodkjent etter § 38 eller § 39, skal føre regnskap.»

2.3 Tillatelse til å tilby pengespill med omsetning inntil 100 millioner

Det foreslås å innta i § 43 første ledd at Lotteritilsynet etter søknad kan gi en eller flere organisasjoner som er godkjent etter § 38, tillatelse til å tilby nærmere bestemte pengespill med en omsetning på inntil 100 millioner kroner. Presiseringen vil etter departementets syn få bedre fram at det ikke bare kan gis tillatelse til én og én organisasjon, men at også flere organisasjoner kan gå sammen om å søke om å få tillatelse til å tilby det samme pengespillet.

2.4 Bingo som det kan gis tillatelse til

Det foreslås å innta i § 60 første ledd en presisering om at godkjente organisasjoner kan få «én» tillatelse til å tilby hovedspill med inntil 700 000 kroner i årlig omsetning per organisasjon. Presiseringen vil være i tråd med intensjonen med regelen, og har også vært praksis i tidligere bingoforskrift.

2.5 Fordeling av overskudd fra bingo

§§ 68 og 69 oppstiller prosedyrer for bingomedhjelperes utbetaling av organisasjonenes andel av overskuddet fra hovedspill og Databingo, samt Norsk Tippings utbetaling av organisasjonenes andel av overskuddet fra Belago. Det følger av bestemmelsene at medhjelperen/Norsk Tipping i stedet for å utbetale formålsandelen direkte til de organisasjonene det gjelder, skal overføre denne andelen til Lotteritilsynet, som betaler overskuddet videre til organisasjonene, jf. § 68 (2) og 69 (2). Hensikten bak denne ordningen var å sikre at organisasjonene mottar den andelen av overskuddet som de har krav på, samtidig som det skulle fungere forenkling og arbeidsbesparende for bingomedhjelperne og for Norsk Tipping, som ikke lenger skulle måtte gjennomføre flere ulike utbetalinger til hver enkelt organisasjon som er overskuddsmottaker.

I ettertid har det vist seg budsjetteknisk krevende å skulle innføre en ordning der andelen av overskuddet som organisasjonene har krav på overføres til Lotteritilsynet i en overgangsperiode, før de utbetales videre til rette mottaker. Dersom Lotteritilsynet skal fungere som et slikt mellomledd mellom utbetaler og mottaker og dermed få rådighet over midlene i en periode, vil midlene måtte inngå på en egen post i statsbudsjettet. Departementet ser ikke hvordan dette kan løses på en god måte. Forslaget vil videre innebære at Lotteritilsynet får en uklar rolle i forholdet mellom medhjelper eller Norsk Tipping på den ene siden og organisasjonene på den andre siden, som kan skape forvirring rundt den enkelte parts ansvarsforhold. Forslagets intensjon har ikke vært å overføre ansvaret for innkreving av eventuell manglende innbetalinger til Lotteritilsynet, men departementet ser at det kan fremstå uklart for organisasjonene hvem de skal forholde seg til ved f.eks. manglende utbetalinger. Departementet vurderer at det er både praktiske og prinsipielle utfordringer ved å innføre et ekstra ledd i utbetalingsprosessen og foreslår derfor å endre bestemmelsen tilbake til den opprinnelige ordningen med at medhjelper utbetaler andelen av overskuddet direkte til organisasjonene, se forslag til § 68 andre ledd.

Når det gjelder Norsk Tippings utbetaling av organisasjonenes andel av overskuddet fra Belago, som er regulert i pengespillforskriften § 69, foreslås det at Norsk Tipping utbetaler denne andelen direkte til organisasjonene det gjelder, se forslag til § 69 andre ledd. Departementet viser til at det er ønskelig at Norsk Tipping tar ansvar for denne utbetalingen i stedet for at utbetalingen går via bingotilbyderne, som var den tidligere ordningen etter den nå opphevede bingoforskriften. Ved at utbetalingen skjer direkte fra Norsk Tipping til organisasjonene, unngår man at det ved en eventuell feil eller manglende utbetaling oppstår uklarhet rundt hvem organisasjonene skal forholde seg til for å kreve at utbetalingen blir riktig gjennomført. Ordningen vil også sikre at overskuddet fra Belago faktisk blir utbetalt til organisasjonene for det tilfellet at bingotilbyderen skulle gå konkurs. Videre vil man unngå en unødvendig «oppbevaring» av organisasjonenes overskuddsandel hos bingotilbyderne, noe

som vil forsinke utbetalingen. En direkte utbetaling fra Norsk Tipping til overskuddsmottakerne vil dermed medføre at organisasjonene får overført sin andel på et tidligere tidspunkt. Ordningen vil dessuten være forenkling og besparende for Lotteritilsynet, som også vil få mer effektiv kontroll med utbetalingene.

I tillegg foreslås det å innta i §§ 68 og 69 en bestemmelse om at overskuddet utbetales til kontonummeret som organisasjonen har registrert i Frivilighetsregisteret. Dette vil bidra til å sikre at utbetalinger blir foretatt til rett organisasjon. Bestemmelsen vil også forenkle søknads- og kontrollprosessen, da det kan foretas kontroll om riktig kontonummer er i bruk allerede på søknadstidspunktet. Organisasjonene vil da ha mulighet til å rette opp i feil i kontonummeret før søknaden blir sendt inn. Dette vil være effektivt både for organisasjon, medhjelper og for Lotteritilsynet.

2.6 Regler om skifte av medhjelper i et bingolokale

§ 70 første ledd oppstiller regler om når det kan gis tillatelse til skifte av medhjelper for et bingolokale, herunder en bestemmelse om overskuddet fra hovedspill og databingo må være utbetalt til Lotteritilsynet før det kan gis slik tillatelse. Fordi overskuddet ikke lenger skal gå via Lotteritilsynet, men utbetales direkte til de organisasjonene, jf. pkt. 2.5, må også bestemmelsen i § 70 første ledd andre punktum endres tilsvarende. Henvisningen til Lotteritilsynet må derfor erstattes med «organisasjonene», se forslag til § 70 første ledd.

2.7 Regler om premier, overskudd og regnskap i bingo i lokalradio og lokalfjernsyn

Ved en inkurie ble det i forskriften ikke inntatt et krav om at også kringkastere skal sende inn årlig regnskapsrapport knyttet til bingotillatelsen, tilsvarende kravet som gjelder for øvrige bingotilbydere i § 71 tredje ledd. Krav til regnskapsrapportering er sentralt for at Lotteritilsynet skal kunne følge opp at tillatelsen blir overholdt og at regler knyttet til gevinstutgang og overskudd blir fulgt. På bakgrunn av dette foreslås det å innta i § 75 et nytt femte ledd om at også kringkastere skal levere inn årlig regnskapsrapport.

2.8 Gebyr for godkjenning av organisasjon eller medhjelper

Av § 90 fremgår det at en organisasjon skal betale 2 000 kroner i gebyr for forhåndsgodkjenning etter § 38. I høringsnotatet ble det også foreslått at kringkastere skulle betale kr 2 000 for forhåndsgodkjenning etter § 38. Det kom ingen innsigelser mot dette, men forslaget kom ved en inkurie ikke med i ordlyden i § 90. Lotteritilsynet har, på lik linje med arbeid med godkjenning av ikke-fortjenestebaserte organisasjoner, en ikke ubetydelig jobb med slik forhåndsgodkjenning. Det foreslås på denne bakgrunn at gebyrregelen i § 90 også omfatter forhåndsgodkjenning av kringkastere etter § 38.

2.9 Gebyr for bingo

Det foreslås å presisere i § 94 første og fjerde ledd at gebyret på kr 1600 for tillatelse til å tilby hovedspill gjelder per kalenderår. Dette er slik regelen har vært praktisert i tidligere bingoforskrift, og det har ikke vært hensikten å endre dette i ny pengespillforskrift.

2.10 Overgangsregler

Det går frem av § 102 andre ledd at godkjenninger av organisasjoner etter tidligere regelverk gjelder frem til 31.12.2023. Lotteritilsynet vil ikke kunne ferdigstille jobben med å regodkjenne disse organisasjonene før i 2024. Det foreslås av den grunn at tidligere godkjenninger gjelder frem til 31.12.2024.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser

Departementet vurderer at forslaget om å endre utbetalingsrutinene for overskuddet fra hovedspill og Databingo, verken vil få økonomiske eller administrative konsekvenser for bingomedhjelperne. Dette skyldes at medhjelperne allerede har innarbeidede rutiner og systemer for dette, da forslaget går ut på å gå tilbake til den opprinnelige ordningen som allerede har vært praktisert over lengre tid.

Forslaget om å endre utbetalingsrutinene for Belago vil føre til noen økte kostnader for Norsk Tipping, som vil måtte utvikle en IT- løsning for dette tilsvarende den løsningen som i dag er implementert for utbetaling av Grasrotandelen. Departementet vurderer imidlertid at dette utgjør forholdsvis små kostnader som ikke vil få konsekvenser for selskapets øvrige drift. Samtidig vil forslaget føre til at formålmottakerne får tilgang på midlene tidligere enn før, noe som kan gi besparelser for organisasjonene.

Forslaget om å utvide overgangsordningen for godkjenninger av organisasjoner etter tidligere regelverk med ett år, vil gi økonomiske og administrative besparelser for Lotteritilsynet, som ellers ville vært avhengig av betydelig økte ressurser for å kunne fullføre regodkjenningen innen utgangen av inneværende år.

Departementet kan ikke se at de øvrige endringsforslagene vil medføre økonomiske eller administrative konsekvenser, verken for det offentlige eller private aktører.

Forskrift om endringer i forskrift 17. november 2022 nr. 1978 om pengespill

I

I forskrift 17. november 2022 nr. 1978 om pengespill gjøres følgende endringer:

§ 38 første ledd skal lyde:

En ikke-fortjenestebasert organisasjon kan etter søknad godkjennes for å kunne søke om å tilby pengespill etter kapittel 8 til 11 og kapittel 14 og å motta overskudd fra pengespill om bord på skip etter § 81, dersom

a. organisasjonen er registrert i Frivillighetsregisteret, men kravet gjelder ikke menigheter i Den norske kirke

b. frivillig innsats er en viktig del av organisasjonens virksomhet

§ 42 første ledd skal lyde:

En organisasjon som er forhåndsgodkjent etter §§ 38 eller 39, skal føre regnskap. Organisasjonen skal kunne dokumentere alle inntekter og utgifter og skal ha oversikt over eiendeler og gjeld. Organisasjonen skal hvert år innen 1. juni sende regnskapsopplysninger, herunder hvordan overskudd fra pengespill er benyttet, til Lotteritilsynet.

§ 43 første ledd første punktum skal lyde:

Lotteritilsynet kan etter søknad gi en eller flere organisasjoner som er godkjent etter § 38, tillatelse til å tilby følgende pengespill med en omsetning på inntil 100 millioner kroner.

§ 60 første ledd første punktum skal lyde:

Godkjente organisasjoner kan få en tillatelse til å tilby hovedspill med inntil 700 000 kroner i årlig omsetning per organisasjon.

§ 68 andre ledd skal lyde:

Tilbys bingoen av medhjelper, skal medhjelperen en gang i kvartalet utbetale organisasjonenes andel av overskuddet fra hovedspill og databingo til *de organisasjonene det gjelder. Overskuddet utbetales til kontonummeret som organisasjonen har registrert i Frivillighetsregisteret.*

§ 69 andre ledd skal lyde:

Norsk Tipping skal minst én gang i måneden utbetale til medhjelperen dennes andel av overskuddet. Norsk Tipping skal en gang i halvåret overføre organisasjonenes andel av overskuddet til *de organisasjonene det gjelder. Overskuddet utbetales til kontonummeret som organisasjonen har registrert i Frivillighetsregisteret.*

§ 70 første ledd skal lyde:

Skifte av et bingolokales medhjelper, krever tillatelse fra Lotteritilsynet. Det gis tillatelse til en ny medhjelper som oppfyller vilkårene i § 40, når det foreligger revisorgodkjent regnskap for avsluttet bingovirksomhet etter § 71, og overskuddet er utbetalt til *organisasjonene* i samsvar med § 68.

§ 75 nytt femte ledd skal lyde:

Kringkasteren som har tillatelse skal føre en regnskapsrapport etter endt tillatelsesperiode. Denne skal sendes til Lotteritilsynet senest seks uker etter endt tillatelsesperiode. Dersom det er gitt tillatelse med varighet på to kalenderår, skal det også føres regnskapsrapport seks uker etter første kalenderår.

§ 90 første ledd skal lyde:

En organisasjon skal betale 2 000 kroner i gebyr for forhåndsgodkjenning etter §§ 38 eller 39.

§ 94 første ledd skal lyde:

En søker skal betale 1 600 kroner i gebyr *per kalenderår* for tillatelse til å tilby hovedspill, jf. § 60 første ledd.

§ 94 fjerde ledd skal lyde:

En søker skal betale 1 600 kroner i gebyr *per kalenderår* for tillatelse til å tilby bingo i lokalradio eller lokalfjernsyn, jf. § 72 første ledd.

§ 102 andre ledd skal lyde:

Godkjenninger av organisasjoner som er gitt med hjemmel i lotteriloven § 4 og forskrift 21. desember 2000 nr. 1366 om lotteritilsynet og lotteriregisteret m.m. § 2-1, gjelder ikke etter 31. desember 2024.